

Darmkanker en uw DNA

DARMKANKER NEDERLAND

lotgenotencontact • voorlichting • belangenbehartiging

Darmkanker Nederland

Darmkanker Nederland wordt gesteund door een Raad van Advies. Deze bestaat uit specialisten die op de hoogte zijn van de nieuwste ontwikkelingen op hun vakgebied.

Darmkanker Nederland is aangesloten bij EuropaColon en lid van de EPAG (Expert Patient Advisory Group).

Darmkanker Nederland is aangesloten bij de patiëntenbeweging Levenmetkanker om op te komen voor collectieve belangen.

Referenties

1. La Thangue NB & Kerr DJ. Predictive biomarkers: a paradigm shift towards personalized cancer medicine. *Nat Rev Clin Oncol* 2011;8(10): 587-96.
2. Ong F et al. Personalized medicine and pharmacogenetic biomarkers: progress in molecular oncology testing. *Expert Rev Mol Diagn* 2012; 12(6): 593-602.
3. Van Cutsem E et al. Advanced colorectal cancer: ESMO Clinical Practice Guidelines for treatment. *Ann Oncol* 2010;21(suppl 5): v93-v97.
4. Landelijke richtlijn Colorectaal carcinoom en Colorectale levermetastasen 2014-04-16

Deze folder is mogelijk gemaakt door Amgen Oncology.

DNA analyse maakt behandelen op maat mogelijk

Ieder mens en iedere tumor is uniek. Door DNA te analyseren komen we steeds meer te weten over kankercellen en hoe deze veranderen. De *RAS*-test wordt bij darmkanker toegepast om veranderingen op bepaalde plekken in het DNA op te sporen.¹ Deze test wordt in het ziekenhuislaboratorium uitgevoerd op tumorweefsel. Op basis van de veranderingen die gevonden worden in de *RAS*-genen, kunnen de patholoog en de medisch oncoloog nauwkeuriger bepalen welke combinatie van medicijnen zullen aanslaan.² Op deze manier wordt voorkomen dat patiënten een behandeling krijgen aangeboden, waar ze niet gunstig op zullen reageren. Andersom kunnen patiënten, die wel gunstig zullen reageren, beter worden geselecteerd voor een behandeling. Daarmee wordt de kans op een betere levensverwachting vergroot.

Wanneer kom ik in aanmerking voor een *RAS*-test?

Als bij u de darmkanker is uitgezaaid, krijgt u meestal een behandeling met chemotherapie. Inmiddels zijn er nieuwe medicijnen ontwikkeld die aan de chemotherapie toegevoegd kunnen worden. Dit zijn medicijnen die signalen remmen die voor de tumorgroei belangrijk zijn: een VEGF-remmer* en EGFR-remmer**. De *RAS*-test wordt gedaan om beter te kunnen bepalen bij wie en wanneer een EGFR-remmer niet zal werken. Voor de behandeling van een VEGF-remmer zijn nog geen voorspellende DNA testen beschikbaar. U kunt over de *RAS*-test in gesprek gaan met uw arts als er uitgezaaide darmkanker bij u is vastgesteld.

Waar wordt de *RAS*-test uitgevoerd?

De *RAS*-test wordt door het hele land uitgevoerd in het laboratorium van uw ziekenhuis of een laboratorium in de omgeving. De laboratoria zijn gecertificeerd om de test te doen.

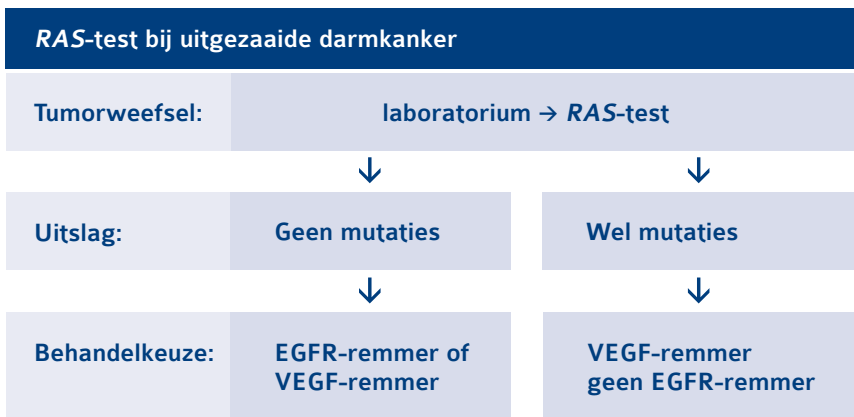
Wat kan de uitslag zijn van een *RAS*-test?

De uitslag van de *RAS*-test geeft aan of de *RAS*-genen in de tumorcellen mutaties (veranderingen) laten zien en welke dit zijn. Ongeveer de helft van de darmtumoren vertoont mutaties, de andere helft niet. Men spreekt dan over een tumor met *RAS*-mutaties of een tumor zonder *RAS*-mutaties (deze laatste wordt ook wel wild-type *RAS* genoemd).³

Welke behandelkeuzes zijn er op basis van de RAS-test?

1. Heeft u een tumor die *RAS*-mutaties vertoont, dan zult u geen baat hebben bij EGFR-remmers**. Als eerste behandeling voor uitgezaaide darmkanker wordt een behandeling met chemotherapie plus een VEGF-remmer* aanbevolen. Dit medicijn remt de celgroei van de tumor door de aanmaak van bloedvaten te remmen.
2. Heeft u een tumor zonder *RAS*-mutaties, dan kunt u als eerste behandeling voor uitgezaaide darmkanker baat hebben bij zowel een VEGF- als een EGFR-remmer als toevoeging aan chemotherapie. Dit medicijn legt een signaalroute stil, waardoor cellen minder snel delen en de tumorgroei wordt geremd.

In Nederland wordt gebruikelijk gestart met een behandeling van chemotherapie plus VEGF-remmer. Een EGFR-remmer wordt doorgaans in een later stadium gegeven, met of zonder chemotherapie. Een VEGF-remmer en EGFR-remmer worden niet tegelijkertijd gegeven. U kunt met uw arts overleggen of een *RAS*-test en de aanvullende medicijnen effectief en zinvol kunnen zijn.

Waarom is een RAS-test van belang?

Door het DNA te bepalen van de tumor, kunnen patiënten met uitgezaaide dikkedarmkanker gericht behandeld worden met alleen die medicijnen, die een zo groot mogelijke kans bieden op levensverlenging. Dit wordt ook wel 'personalised medicine' genoemd.

Wat zegt de behandelrichtlijn over de RAS-test?

In Nederland is in de richtlijn voor artsen opgenomen dat bij darmkanker de tumor getest wordt op RAS-genen op het moment dat er sprake is van uitzaaiingen⁴. Op basis daarvan kan men bepalen welke medicijnen het grootste effect bij u zullen hebben.

Wat zijn de resultaten van een behandeling met de aanvullende VEGF- of EGFR- medicijnen?

Zowel VEGF-remmers als EGFR-remmers hebben aangetoond in diverse studies dat ze de levensverwachting van mensen met darmkanker verlengen. Door betere medicijnen en vaker toepassen van operaties is de gemiddelde levensverwachting van patiënten met uitgezaaide darmkanker aanzienlijk toegenomen. Vroeger was minder dan 5% van deze patiënten na vijf jaar nog in leven, nu is dat rond de 20%.

Wat zijn de werking en bijwerkingen van de VEGF- of EGFR- medicijnen?

VEGF-remmers verminderen de vorming van nieuwe bloedvaten in de kankercellen. Tumoren hebben bloed nodig om te kunnen groeien. Door dit proces te remmen, kan de tumor niet verder groeien. De meest voorkomende bijwerking is een verhoogde bloeddruk.

EGFR-remmers zorgen ervoor dat de groei wordt stilgelegd, zodat cellen in de tumor minder snel delen. Zo kan de groei en de uitbreiding van kankercellen worden tegengegaan. De belangrijkste bijwerkingen zijn huiduitslag, diarree en vermoeidheid. De bijwerkingen zijn over het algemeen goed te behandelen.

Bespreek altijd met uw specialist en/of verpleegkundige wat u kunt doen om de bijwerkingen zo snel mogelijk te signaleren en te behandelen. Voor tips vanuit patiëntenperspectief kunt u ons ook om raad vragen.

* VEGF-remmer staat voor Vasculaire Endotheliale Groeifactor.

Deze medicijnen remmen de vorming van bloedvaten in de kankercellen.

** EGFR-remmer staat voor Epidermale Groeifactor Receptor.

Deze medicijnen remmen de deling van kankercellen.

DARMKANKER NEDERLAND

Onderdeel van SPKS

Postbus 8152
3503 RD Utrecht

HELPDESK

e lotgenotencontact@spks.nl **e** secretariaat@spks.nl **t** 08 80 02 97 75

WWW.DARMKANKERNEDERLAND.NL

